

NHỮNG VẤN ĐỀ NỔI BẬT TRONG NGHỊ QUYẾT CỦA ĐCS TRUNG QUỐC VỀ CẢI CÁCH THỂ CHẾ VĂN HÓA

TRẦN THỊ THUỶ

Viện Nghiên cứu Trung Quốc

Sau khi kết thúc giai đoạn thực hiện Cương yếu quy hoạch quốc gia về phát triển văn hóa trong thời kỳ Quy hoạch 5 năm lần thứ XI (2006 – 2010), văn hóa Trung Quốc bước vào một giai đoạn mới với nhiều chuyển biến. Văn hóa ngày càng thể hiện vị trí quan trọng trong sự phát triển kinh tế - xã hội của Trung Quốc. Để văn hóa từng bước phát huy hơn nữa vai trò chiến lược của mình, ĐCS Trung Quốc chủ trương tiếp tục đi sâu và hoàn thiện cải cách thể chế văn hóa. Vào cuối năm 2011, chủ trương này đã được cụ thể hóa bằng Hội nghị Trung ương khóa XVII diễn ra tại Bắc Kinh từ ngày 15-10-2011 đến 18-10-2011. Sau khi phân tích tình hình và nhiệm vụ mới, Hội nghị nhấn mạnh ý nghĩa to lớn và sâu sắc của việc cải cách thể chế văn hóa Trung Quốc. Hội nghị đã thông qua *“Nghị quyết một số vấn đề quan trọng của Trung ương ĐCS Trung Quốc về đi sâu cải cách thể chế văn hóa, thúc đẩy văn hóa*

XHCN đại phát triển, đại phồn vinh”.

Nhằm cung cấp cái nhìn tổng thể về nội dung mới trong Hội nghị Trung ương 6 khóa XVII về đi sâu cải cách văn hóa, bài viết này tập trung *tổng thuật và tóm lược* chín vấn đề lớn mà Nghị quyết đã đề cập đến.

I. ĐCS TRUNG QUỐC NHẤN MẠNH TẦM QUAN TRỌNG VÀ TÍNH CẤP THIẾT CỦA VIỆC THÚC ĐẨY CẢI CÁCH THỂ CHẾ VĂN HÓA

ĐCS Trung Quốc cho rằng văn hóa là mạch ngầm của một dân tộc, là cội nguồn tinh thần của nhân dân. Văn hóa không chỉ đem đến sức mạnh tinh thần to lớn trong công cuộc dựng xây dân tộc Trung Hoa giàu mạnh mà còn có những đóng góp không nhỏ cho sự tiến bộ của văn minh nhân loại. Do đó, từ khi cải cách mở cửa đặc biệt là từ Đại hội 16 đến nay, sự nghiệp xây dựng văn hóa luôn giữ vị trí chiến lược trong mọi nhiệm vụ. ĐCS Trung Quốc luôn song song hai

nhiệm vụ “văn minh vật chất” và “văn minh tinh thần”, thực hiện kết hợp “lấy pháp trị quốc” và “lấy đức trị nước”, thúc đẩy sự nghiệp văn hóa và sản nghiệp văn hóa cùng phát triển, bước đầu con đường xây dựng văn hóa XHCN đặc sắc Trung Quốc. ĐCS Trung Quốc luôn kiên trì giải phóng tư tưởng, thực sự cầu thị, tiến cùng thời đại, không ngừng thúc đẩy Trung Quốc hóa, thời đại hóa, đại chúng hóa chủ nghĩa Mác, hình thành và phát triển hệ thống lý luận CNXH đặc sắc Trung Quốc. Bên cạnh đó, Chính phủ nước này còn coi trọng việc thực hiện chiến lược “đi ra ngoài” của văn hóa, không ngừng nâng cao sức ảnh hưởng quốc tế của văn hóa Trung Hoa.

Hội nghị xác định thế giới ngày nay là một thế giới phát triển liên tục với nhiều thay đổi và điều chỉnh không ngừng, đa cực hóa và toàn cầu hóa kinh tế sâu sắc. Các luồng văn hóa và tư tưởng vừa giao lưu, giao hòa vừa giao chiến lẫn nhau. Nhiệm vụ bảo vệ an toàn văn hóa quốc gia cũng như tăng cường sức mạnh mềm văn hóa và gia tăng sức ảnh hưởng quốc tế của văn hóa Trung Hoa đang trở nên bức thiết hơn bao giờ hết. Mặt khác, văn hóa trở thành một trong các trụ cột của sự phát triển kinh tế xã hội đất nước trong giai đoạn then chốt của thời kỳ xây dựng xã hội tiểu khang. Hội nghị cho rằng phải tự giác coi phát triển phồn vinh văn hóa là nội dung quan trọng trong nhiệm vụ cầm quyền của ĐCS Trung Quốc, là yêu cầu cơ bản của việc

đi sâu quán triệt thực hiện quan điểm phát triển khoa học, đẩy mạnh hơn nữa sự phát triển hài hòa giữa kinh tế - chính trị - xã hội và văn hóa.

Hội nghị Trung ương 6 khóa XVII lần này nhận thấy nhiệm vụ thúc đẩy văn hóa phát triển và phồn vinh vừa có nhiều điều kiện thuận lợi nhưng cũng phải đối diện với hàng loạt khó khăn, thách thức. Bản nghị quyết chỉ ra một số vấn đề khó khăn và mâu thuẫn trong quá trình thúc đẩy văn hóa phát triển hiện nay. *Trước tiên* là những thiếu hụt trong nhận thức của các địa phương và đơn vị về tầm quan trọng và tính cấp bách của việc xây dựng văn hóa. *Tiếp đó*, giá trị đạo đức và sự thành tín ở một số lĩnh vực đang giảm nghiêm trọng, nhân sinh quan, giá trị quan của một số thành viên trong xã hội có nhiều thiên lệch. *Khó khăn tiếp nữa* là sự thiếu hụt của các tác phẩm tinh túy có sức ảnh hưởng và chiều sâu nhằm dẫn dắt sự sáng tạo văn hóa. *Ngoài ra*, Hội nghị còn cho rằng hệ thống dịch vụ văn hóa công cộng chưa kiện toàn, sự phát triển văn hóa giữa thành thị - nông thôn có chênh lệch lớn. Sản nghiệp văn hóa cũng được nhận xét là quy mô chưa lớn, kết cấu chưa hợp lý, vấn đề thể chế - cơ chế trói buộc sự phát triển của sức sản xuất văn hóa chưa được giải quyết cơ bản. *Đối với việc mở cửa văn hóa*, Hội nghị cho rằng chiến lược “đi ra ngoài” của văn hóa còn yếu, sức ảnh hưởng quốc tế của văn hóa Trung Quốc còn cần phải tăng cường hơn

nữa. Theo Hội nghị, đây là những vấn đề mang tính mấu chốt của công cuộc cải cách văn hóa.

Nhằm nhấn mạnh hơn nữa tầm quan trọng và tính cấp thiết của việc cải cách văn hóa, Hội nghị cho rằng nếu như *không có* sự dẫn dắt tích cực của văn hóa, *không có* sự phong phú trong thế giới tinh thần của nhân dân, *không có* sức mạnh tinh thần của toàn dân tộc thì một đất nước, một dân tộc *không thể* đứng vững trong ngôi nhà chung của thế giới. Việc thúc đẩy văn hóa XHCN đại phát triển, đại phồn vinh liên quan đến mục tiêu xây dựng toàn diện xã hội tiểu khang, đến việc kiên trì và phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc. Để đạt được những mục tiêu đó, Hội nghị nhắc nhở toàn Đảng, toàn dân phải: *“Năm vững chính xác yêu cầu mới của việc phát triển kinh tế xã hội quốc gia, năm vững chính xác xu thế mới của phát triển văn hóa trong thời đại ngày nay, năm vững chính xác thời đại mới của đời sống văn hóa tinh thần các dân tộc”*.

II. KIÊN TRÌ CON ĐƯỜNG PHÁT TRIỂN VĂN HÓA XHCN ĐẶC SẮC TRUNG QUỐC, NỖ LỰC XÂY DỰNG MỘT ĐẤT NƯỚC LỚN MẠNH VỀ VĂN HÓA XHCN

Hội nghị lý giải mục tiêu phát triển văn hóa XHCN đặc sắc Trung Quốc *nghĩa là* phải quán triệt tinh thần Đại hội XVII của ĐCS Trung Quốc, giữ vững cao ngọn cờ XHCN đặc sắc Trung Quốc,

lấy chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Mao, lý luận Đặng và tư tưởng “ba đại diện” làm chỉ đạo, đi sâu quán triệt quan điểm phát triển khoa học, kiên trì phương hướng tiến lên văn hóa tiên tiến XHCN và hướng tới hiện đại hóa, thế giới, tương lai, dân tộc, khoa học và đại chúng. Từ đó, Hội nghị nhấn mạnh đến việc bồi dưỡng hơn nữa *“tự giác văn hóa”* và *“tự tin văn hóa”*, nâng cao tố chất văn minh của toàn dân tộc, tăng cường sức mạnh mềm văn hóa quốc gia, làm rạng rỡ văn hóa Trung Hoa, nỗ lực xây dựng một cường quốc về văn hóa XHCN.

Mục tiêu cao nhất mà Trung Quốc hướng đến trong nhiệm vụ cải cách văn hóa là trở thành một “cường quốc văn hóa XHCN”. Để đạt được mục tiêu đó, ĐCS Trung Quốc phải ra sức đưa khái niệm văn hóa tiên tiến XHCN ăn sâu vào nhận thức của nhân dân, thúc đẩy sự phát triển toàn diện của văn minh vật chất và văn minh tinh thần. Toàn thể nhân dân không ngừng nỗ lực để tạo nên một cục diện mới mà trong đó sức sáng tạo văn hóa của toàn dân tộc không ngừng phát triển, đời sống văn hóa xã hội phong phú sắc màu, quyền lợi văn hóa cơ bản của nhân dân được đảm bảo tốt nhất, tố chất đạo đức tư tưởng và tố chất văn hóa khoa học của nhân dân được nâng cao toàn diện.

Hội nghị cụ thể hóa mục tiêu đẩy mạnh cải cách văn hóa đến năm 2020 như sau: 1) Hệ thống giá trị hạt nhân XHCN đi vào chiều sâu, làm rạng rỡ hơn

nữ truyền thống đạo đức tư tưởng tốt đẹp của dân tộc, nâng cao tố chất của công dân; 2) Các sản phẩm văn hóa ngày càng phong phú, các tác phẩm có giá trị cao không ngừng xuất hiện; 3) Sự nghiệp văn hóa phồn vinh về mọi mặt, hệ thống dịch vụ văn hóa công cộng về cơ bản bao phủ toàn quốc, nỗ lực thực hiện bình quân hóa dịch vụ văn hóa công cộng; 4) Sản nghiệp văn hóa trở thành sản nghiệp mang tính trụ cột trong nền kinh tế quốc dân, thực lực toàn diện và năng lực cạnh tranh quốc tế được nâng cao rõ rệt, kết cấu sản nghiệp văn hóa hình thành theo hướng lấy chế độ công hữu làm chủ thể, các chế độ sở hữu khác cùng phát triển; 5) Thể chế quản lý văn hóa và cơ chế sản xuất kinh doanh sản phẩm văn hóa hoạt động linh hoạt và mang lại hiệu quả cao, đồng thời đi sâu hoàn thiện cục diện mở cửa theo hướng lấy văn hóa dân tộc là chính, tiếp thu tinh hoa văn hóa bên ngoài từ đó thúc đẩy văn hóa Trung Hoa hướng ra thế giới; 6) Đội ngũ nhân tài chất lượng cao về văn hóa không ngừng lớn mạnh, đảm bảo vững chắc nguồn nhân tài để xây dựng văn hóa phồn vinh.

Nhằm đạt được *sáu mục tiêu lớn* đã đề ra, Hội nghị quán triệt các phương châm quan trọng cần phải tuân thủ:

- Kiên trì sự chỉ đạo của chủ nghĩa Mác, thúc đẩy Trung Quốc hóa, thời đại hóa, đại chúng hóa chủ nghĩa Mác, dùng hệ thống lý luận CNXH đặc sắc Trung Quốc để vũ trang tư tưởng, chỉ đạo thực tiễn, thúc đẩy hành động đảm bảo cải

cách văn hóa luôn đi theo con đường đúng đắn.

- Kiên trì phương hướng văn hóa tiên tiến XHCN, kiên trì “hai phục vụ” và phương châm “song bách”, thống nhất giữa kế thừa và sáng tạo, lấy lý luận khoa học để vũ trang tư tưởng cho nhân dân, lấy dư luận chính xác để dẫn dắt quần chúng, lấy tinh thần cao thượng để kiến tạo con người và lấy những tác phẩm ưu tú để cổ vũ sáng tạo, từ đó xây dựng một cuộc sống tinh thần tích cực và văn minh lành mạnh trong toàn xã hội.

- Kiên trì lấy dân làm gốc, phát huy vai trò làm chủ của nhân dân trong xây dựng văn hóa, phát triển văn hóa vì nhân dân, dựa vào nhân dân và phục vụ cho nhân dân; thúc đẩy và bồi dưỡng con người XHCN có đầy đủ lý tưởng, đạo đức, văn hóa và kỷ luật.

- Kiên trì đặt hiệu quả xã hội lên hàng đầu, thống nhất hữu cơ giữa hiệu quả xã hội và hiệu quả kinh tế, tuân thủ quy luật phát triển văn hóa, thích ứng yêu cầu phát triển của nền kinh tế thị trường định hướng XHCN, tăng cường xây dựng cơ chế luật pháp văn hóa, thúc đẩy sự nghiệp văn hóa và sản nghiệp văn hóa phát triển hài hòa.

- Kiên trì cải cách mở cửa, nỗ lực thúc đẩy đổi mới thể chế, cơ chế văn hóa, không ngừng giải phóng và phát triển sức sản xuất văn hóa, nâng cao mức độ mở cửa văn hóa, thúc đẩy văn hóa Trung Hoa hướng ra thế giới, tích cực tiếp thu những thành quả văn minh tinh hoa của

các nước, thiết thực bảo vệ an toàn văn hóa quốc gia.

III. THÚC ĐẨY VIỆC XÂY DỰNG HỆ THỐNG GIÁ TRỊ HẠT NHÂN XHCN

Hệ thống hạt nhân XHCN là linh hồn của chấn hưng quốc gia, là tinh hoa của văn hóa tiên tiến XHCN, nó quyết định phương hướng phát triển XHCN đặc sắc Trung Quốc. Hội nghị nhấn mạnh đến việc đưa hệ thống giá trị quan này vào toàn bộ quá trình giáo dục quốc dân, xây dựng văn minh tinh thần và xây dựng ĐCS Trung Quốc, xuyên suốt các lĩnh vực của cải cách mở cửa và xây dựng hiện đại hóa XHCN. Hội nghị cho rằng phải kiên trì dùng hệ thống giá trị quan này để dẫn dắt các trào lưu tư tưởng của xã hội, hình thành tư tưởng chỉ đạo thống nhất, tăng cường lực lượng tinh thần và quy phạm đạo đức cơ bản của toàn Đảng và toàn xã hội.

- *Kiên trì vị trí chỉ đạo của chủ nghĩa Mác*. Chủ nghĩa Mác thể hiện sâu sắc quy luật phát triển của nhân loại, kiên trì bảo vệ và phát triển quyền lợi cơ bản cho toàn thể nhân dân, là lý luận khoa học chỉ dẫn nhân dân thúc đẩy tiến bộ xã hội, kiến tạo cuộc sống tốt đẹp. Hội nghị cho rằng cần phải kiên định nguyên lý của chủ nghĩa Mác, kết hợp chặt chẽ với thực tế Trung Quốc, đặc điểm thời đại và nguyện vọng nhân dân để chỉ đạo thực tiễn mới.

- *Kiên định chung một lý tưởng về CNXH đặc sắc Trung Quốc*. CNXH đặc

sắc Trung Quốc là phương hướng cơ bản trong con đường tiến lên tiên bộ của Trung Quốc hiện nay, thể hiện lợi ích cơ bản và nguyện vọng thống nhất của đại bộ phận quần chúng. Hội nghị cho rằng phải đi sâu triển khai giáo dục về niềm tin và lý tưởng, chỉ đạo cán bộ và quần chúng phải nhận thức sâu sắc về sự lãnh đạo của Đảng cũng như tính tất yếu lịch sử, tính ưu việt của chế độ XHCN đặc sắc Trung Quốc.

- *Làm rạng rỡ chủ nghĩa yêu nước và tinh thần thời đại của cải cách đổi mới*. Chủ nghĩa yêu nước là truyền thống tư tưởng sâu đậm nhất của dân tộc Trung Quốc, có khả năng cảm hóa và kêu gọi sự đoàn kết phấn đấu của nhân dân Trung Hoa. *Cải cách đổi mới* là đặc điểm thời đại mới mẻ nhất của Trung Quốc hiện nay, có khả năng khích lệ sự hăng hái tiến thủ của toàn dân tộc. Phải tích cực phát huy những điều kiện có lợi cho sự giàu mạnh của đất nước, sự chấn hưng dân tộc và hạnh phúc của nhân dân.

- *Xây dựng và thực hiện quan điểm về vinh nhục XHCN*. Quan điểm này thể hiện những yêu cầu cơ bản về đạo đức XHCN. Cần phải đi sâu triển khai giáo dục tuyên truyền về quan điểm vinh nhục XHCN, làm rạng rỡ cái đẹp đạo đức truyền thống Trung Hoa, tăng cường giáo dục đạo đức xã hội, đạo đức ngành nghề, đạo đức gia đình, phẩm chất cá nhân, tăng cường học tập truyền truyền các gương điển hình tiên tiến, làm cho nhân dân tự giác thực hiện các nghĩa vụ

về luật pháp, trách nhiệm xã hội, trách nhiệm gia đình.

IV. QUÁN TRIỆT TOÀN DIỆN PHƯƠNG HƯỚNG “HAI PHỤC VỤ” VÀ PHƯƠNG CHÂM “SONG BÁCH”, ĐEM ĐẾN ĐỜI SỐNG TINH THẦN NGÀY CÀNG TỐT HƠN CHO NHÂN DÂN

Hội nghị nhấn mạnh đến tiêu chí quan trọng của phần vinh văn hóa là việc không ngừng sáng tạo và sản xuất nhằm tạo ra những tác phẩm ưu tú. Nghị quyết nói đến tính bắt buộc phải quán triệt phương hướng “hai phục vụ” và phương châm “song bách”, xây dựng và phát triển văn hóa tiến tiến, văn hóa hài hòa, cổ vũ sức sáng tạo văn hóa để từ đó nâng cao chất lượng các sản phẩm văn hóa, phát huy vai trò giáo dục nhân dân, phục vụ xã hội và thúc đẩy sự phát triển của văn hóa.

- *Kiên trì phương hướng sáng tạo chính xác.* Phương hướng này là vấn đề mang tính căn bản của sản xuất và sáng tạo văn hóa, mọi sự tiến bộ của sản xuất và sáng tạo văn hóa đều bắt nguồn từ nhân dân, vì nhân dân và thuộc về nhân dân. Đồng thời văn hóa phải phát huy không khí dân chủ trong học thuật, nghệ thuật, lành mạnh tích cực và hài hòa rộng mở trong kinh doanh, sáng tạo. Lấy tinh thần sáng tạo để “khơi thông” toàn bộ quá trình sản xuất văn hóa, làm rạng rỡ truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc cũng như truyền thống văn hóa cách mạng, đồng thời không ngừng tiếp thu tinh hoa văn hóa bên ngoài, tăng cường

sức hấp dẫn và hơi thở thời đại trong các sản phẩm văn hóa.

- *Phát triển khoa học xã hội triết học.* Cùng với sự nghiệp xây dựng CNXH đặc sắc Trung Quốc, Hội nghị yêu cầu phải ra sức phát triển khoa học xã hội triết học, làm cho nó phát huy tốt hơn nữa vai trò nhận thức thế giới, truyền thụ và kế thừa văn minh, sáng tạo lý luận, tư vấn chính trị - giáo dục nhân dân, phục vụ xã hội. Cần phải củng cố và phát triển khoa học lý luận chủ nghĩa Mác, kiên trì coi trọng nghiên cứu cơ sở và nghiên cứu ứng dụng, đẩy mạnh giao lưu khoa học truyền thống và khoa học hiện đại, kết hợp đặc điểm hiện thực và thời đại của Trung Quốc từ đó xây dựng nên khoa học xã hội triết học mang đặc sắc Trung Quốc, mang phong cách, phong thái Trung Quốc.

- *Tăng cường và cải thiện công tác tin tức dư luận.* Hội nghị cho rằng sự chính xác của thông tin dư luận có ảnh hưởng rất lớn đối với tình hình chính trị - xã hội của đất nước. Do vậy, cần phải kiên trì quan điểm báo chí của chủ nghĩa Mác, kiên trì lấy đoàn kết đồng viên và tuyên truyền chính diện làm chủ, mở rộng những nguồn dư luận chủ đạo, nâng cao tính kịp thời, uy tín, công bằng và sức ảnh hưởng của báo chí dư luận. Đồng thời, Hội nghị nhấn mạnh cần phải hoàn thiện chế độ phát hành báo chí, kiện toàn cơ chế chỉ đạo báo chí, nâng cao tính thời hiệu, tăng cường độ “trong suốt” của báo chí.

- *Thúc đẩy sự ra đời nhiều hơn của các tác phẩm văn học nghệ thuật ưu tú.* Những người làm công tác văn nghệ trong các lĩnh vực như văn học, hí kịch, điện ảnh, truyền hình, âm nhạc, múa, mỹ thuật v.v...đều phải tích cực “*lao vào*” cuộc sống nhằm ngợi ca thời đại và các hoạt động sáng tạo văn nghệ của nhân dân. Các nghệ sỹ cần phải thu thập các “*tư liệu sống*”, tìm tòi chủ đề, từ đó tạo ra những tác phẩm văn nghệ ưu tú được nhân dân đón nhận. *Về phía Chính phủ*, Hội nghị chủ trương phải đẩy mạnh sự hỗ trợ cho các tác phẩm nghệ thuật xuất sắc đạt chuẩn mực quốc gia, mang đậm màu sắc dân tộc và màu sắc địa phương.

- *Phát triển văn hóa mạng Internet theo hướng lành mạnh.* Việc tăng cường xây dựng trận địa văn hóa tư tưởng trên Internet là *nhiệm vụ hết sức cấp bách* của công cuộc dựng xây văn hóa XHCN. Phải tăng cường xây dựng các điều luật liên quan đến mạng, nhanh chóng hình thành hệ thống quản lý kết hợp chặt chẽ các quy phạm pháp luật, quản lý hành chính, đảm bảo kỹ thuật, giám sát công chúng, giáo dục xã hội. Đẩy mạnh mức độ bảo vệ thông tin cá nhân trên mạng, thiết lập cơ chế đánh giá an toàn Internet, bảo vệ lợi ích công cộng và an toàn thông tin quốc gia.

- *Hoàn thiện hệ thống đánh giá và cơ chế khích lệ sản phẩm văn hóa.* Kiên trì lấy việc tuân thủ phương hướng tiến lên văn hóa tiên tiến XHCN và đáp ứng

nhu cầu của quần chúng nhân dân làm tiêu chuẩn cao nhất để đánh giá tác phẩm văn hóa. Hình thành cơ chế đánh giá giải thưởng công khai, công bằng, chính xác với bộ ba quyền lực “quần chúng – chuyên gia – thị trường”. Hội nghị cho rằng cần phải thành lập các quỹ nghệ thuật chuyên ngành, ủng hộ việc thu thập và giới thiệu các tác phẩm ưu tú. Tăng cường bảo hộ quyền sở hữu, xử phạt nghiêm các hành vi phạm pháp, bảo vệ quyền lợi hợp pháp của tác giả.

V. ĐẨY MẠNH PHÁT TRIỂN SỰ NGHIỆP VĂN HÓA CÔNG CỘNG, ĐẢM BẢO QUYỀN LỢI VĂN HÓA CƠ BẢN CỦA NHÂN DÂN

Đáp ứng yêu cầu văn hóa cốt yếu của nhân dân là nhiệm vụ cơ bản của công cuộc xây dựng văn hóa XHCN. Hội nghị nhấn mạnh phải tăng cường xây dựng cơ sở hạ tầng văn hóa, hoàn thiện mạng lưới dịch vụ văn hóa công cộng để người dân được hưởng thụ miễn phí và tốt nhất các dịch vụ văn hóa công cộng cơ bản.

- *Xây dựng hệ thống dịch vụ văn hóa công cộng.* Tăng cường dịch vụ văn hóa công cộng là con đường chủ yếu để thực hiện quyền lợi văn hóa cơ bản của nhân dân. Nghị quyết nhấn mạnh phải tăng cường hoàn thiện các hệ thống dịch vụ văn hóa phủ sóng các thành thị - nông thôn với nguyên tắc lấy tài chính công làm trụ cột, lấy đơn vị văn hóa mang tính công ích làm cốt cán, lấy toàn thể nhân dân là đối tượng phục vụ, lấy

việc đảm bảo quyền lợi văn hóa cơ bản của nhân dân làm nội dung chủ yếu.

- *Phát triển hệ thống truyền thanh hiện đại.* Nâng cao năng lực truyền dẫn và ảnh hưởng của văn hóa tiên tiến CNXH, nỗ lực đẩy nhanh việc xây dựng hệ thống phát thanh hiện đại với kết cấu kỹ thuật tiên tiến, nhanh nhạy, phủ sóng rộng khắp. Đồng thời Hội nghị cho rằng phải đẩy mạnh xây dựng năng lực truyền thanh quốc tế, xây dựng các tập đoàn truyền thông hàng đầu thế giới.

- *Xây dựng hệ thống truyền thụ và kế thừa văn hóa truyền thống tốt đẹp của dân tộc Trung Hoa.* Văn hóa truyền thống tốt đẹp là tài sản tinh thần to lớn, là cơ sở vững chắc cho sự phát triển văn hóa tiên tiến XHCN, là trụ cột quan trọng trong khi xây dựng cái nôi tinh thần của dân tộc Trung Hoa. Cần phải nhận thức toàn diện về các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc, tăng cường công tác phát hiện và thể hiện giá trị tư tưởng truyền thống đó, làm cho nó trở thành lực lượng tinh thần cổ vũ nhân dân tiến lên trong thời đại mới. Tăng cường các hình thức hợp tác giao lưu văn hóa với Hồng Kông, Ma Cao, Đài Loan để cùng làm giàu thêm kho tàng văn hóa truyền thống của dân tộc Trung Hoa.

Tăng cường phát triển nhất thể hóa văn hóa thành thị và nông thôn. Gia tăng khối lượng các dịch vụ văn hóa nông thôn, rút ngắn khoảng cách phát triển giữa văn hóa thành thị và nông thôn, điều này có ý nghĩa hết sức quan

trọng đối với việc xây dựng nông thôn mới XHCN, hình thành cục diện mới nhất thể hóa việc phát triển kinh tế xã hội thành thị - nông thôn. Cần phải xây dựng các công trình văn hóa ở vùng nông thôn và khu vực miền Tây Trung Quốc, nâng cao tiêu chuẩn, hoàn thiện dịch vụ, đổi mới cơ chế quản lý.

VI. ĐẨY MẠNH PHÁT TRIỂN SẢN NGHIỆP VĂN HÓA, THÚC ĐẨY SẢN NGHIỆP VĂN HÓA TRỞ THÀNH SẢN NGHIỆP TRỤ CỘT TRONG NỀN KINH TẾ QUỐC DÂN

Trong nền kinh tế thị trường XHCN, phát triển sản nghiệp văn hóa là con đường quan trọng để thỏa mãn nhu cầu văn hóa tinh thần đa dạng hóa của nhân dân. Thúc đẩy sản nghiệp văn hóa phát triển trở thành điểm tăng trưởng kinh tế mới, điểm tựa quan trọng trong điều chỉnh mang tính chiến lược về kết cấu kinh tế và chỗ dựa thúc đẩy khoa học phát triển.

- *Xây dựng hệ thống sản nghiệp văn hóa hiện đại.* ĐCS Trung Quốc nhất trí cho rằng muốn phát triển nhanh sản nghiệp văn hóa, phải xây dựng hệ thống sản nghiệp văn hóa hiện đại với kết cấu hợp lý, đa dạng chủng loại, hàm chứa tính khoa học cao, sức cạnh tranh lớn. Hội nghị nhấn mạnh phải đẩy mạnh trình độ quy mô hóa, tập trung hóa và chuyên nghiệp hóa sản nghiệp văn hóa Trung Quốc. Không ngừng phát triển sản nghiệp văn hóa theo chiều rộng của không gian, triệt để khai thác thế mạnh

văn hóa của các vùng miền từ đó xây dựng nên các thành phố văn hóa đặc sắc.

- *Hình thành cục diện sản nghiệp văn hóa lấy chế độ công hữu làm chủ, các chế độ sở hữu khác cùng phát triển.* Để đẩy mạnh sự phát triển của sản nghiệp văn hóa cần phải kiên trì mở rộng các doanh nghiệp văn hóa quốc hữu hoặc cổ phần nhà nước chiếm ưu thế, cổ vũ và dẫn dắt sự phát triển lành mạnh của các loại hình doanh nghiệp phi công hữu. Đồng thời, Hội nghị yêu cầu tăng cường sự hỗ trợ về tín dụng, đất đai, thuế khóa đối với các nguồn tư bản khác khi đầu tư vào sản nghiệp văn hóa.

- *Thúc đẩy sáng tạo văn hóa khoa học kỹ thuật.* Sự sáng tạo của khoa học kỹ thuật là động cơ quan trọng đối với sự phát triển của văn hóa. Cần phải phát huy tác dụng hỗ trợ lẫn nhau giữa văn hóa và khoa học kỹ thuật, đi sâu thực hiện chiến lược thúc đẩy khoa học kỹ thuật. Gia tăng sự chuyển hóa các thành quả của sáng tạo khoa học kỹ thuật, nâng cao trình độ trang thiết bị kỹ thuật trên các lĩnh vực xuất bản, in ấn, truyền thông, điện ảnh, biểu diễn nghệ thuật, Internet, nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh của sản nghiệp văn hóa.

- *Mở rộng tiêu dùng văn hóa.* Tăng cường tổng lượng tiêu dùng văn hóa và nâng cao trình độ tiêu dùng văn hóa là động lực bên trong đối với sự phát triển của sản nghiệp văn hóa. Phải tạo ra hình thức thương mại mới, mở rộng thị trường tiêu dùng văn hóa đại chúng,

phát triển tiêu dùng văn hóa đặc sắc, bồi dưỡng các điểm tăng trưởng tiêu dùng mới. Tăng cường ưu đãi cho người tiêu dùng, đưa ra các khoản trợ cấp thích đáng để hỗ trợ việc tiêu dùng văn hóa của người dân khó khăn và tầng lớp công nhân và nông dân.

VII. ĐI SÂU CẢI CÁCH MỞ CỬA, ĐẨY NHANH VIỆC XÂY DỰNG CÁC CƠ CHẾ VÀ THỂ CHẾ CÓ LỢI CHO SỰ NGHIỆP XÂY DỰNG MỘT NỀN VĂN HÓA PHỒN VINH

Văn hóa là một trong những lĩnh vực tiên phong dẫn dắt trào lưu của thời đại, là lĩnh vực đòi hỏi có nhiều sáng tạo nhất. ĐCS Trung Quốc nhấn mạnh phải xây dựng *thể chế* quản lý văn hóa trong đó kiện toàn sự lãnh đạo của Đảng, quản lý của Chính phủ, tự ràng buộc ngành nghề, giám sát của xã hội và sự vận hành kinh doanh theo pháp luật. Đồng thời, phải sắp xếp lại *cơ chế* kinh doanh sản xuất các sản phẩm văn hóa nhằm làm cho nó giàu sức sống hơn, phát huy vai trò tích cực của thị trường trong việc phân phối tài nguyên văn hóa, sáng tạo mô hình văn hóa “đi ra ngoài”.

- *Đi sâu cải cách các đơn vị văn hóa quốc hữu.* Trước hết, Hội nghị nhấn mạnh phải lấy việc xây dựng chế độ doanh nghiệp hiện đại làm trọng điểm, tăng cường cải cách các đơn vị văn hóa theo hướng kinh doanh. Phân chia một cách khoa học tính chất và chức năng của đơn vị văn hóa nhằm có sự phân loại

trong việc chỉ đạo, sắp xếp đồng thời thúc đẩy quá trình cải cách, chuyển đổi ở các doanh nghiệp văn hóa. Hình thức quản lý kinh doanh phải vừa phù hợp với yêu cầu của chế độ doanh nghiệp hiện đại vừa thể hiện những đặc điểm của doanh nghiệp văn hóa.

- *Kiến tạo hệ thống thị trường văn hóa hiện đại.* Để xây dựng được thị trường văn hóa hiện đại phải thúc đẩy sự lưu thông hợp lý của sản phẩm và yếu tố văn hóa trong phạm vi toàn quốc, phải xây dựng hệ thống thị trường văn hóa thống nhất, mở cửa, cạnh tranh có trật tự. Cần coi trọng thị trường các sản phẩm về sách báo, tạp chí, băng đĩa nhạc điện tử, biểu diễn, giải trí, game v.v..., đi sâu hoàn thiện các triển lãm giao dịch về sản nghiệp văn hóa mang tầm cỡ quốc tế. Hình thành mạng lưới lưu thông sản phẩm văn hóa theo mô hình lấy thành phố lớn làm trung tâm, kết hợp các thành phố vừa và nhỏ, xuyên suốt các thị trấn.

- *Sáng tạo thể chế quản lý văn hóa.* Đi sâu vào cải cách thể chế quản lý hành chính về văn hóa, tăng cường những chuyển biến về chức năng của Chính phủ, nhấn mạnh đến sự điều tiết chính sách, giám sát thị trường, quản lý xã hội, chức năng của dịch vụ công, đồng thời thúc đẩy sự tách biệt giữa doanh nghiệp và chính quyền, cải thiện quan hệ giữa chính quyền và các đơn vị sự nghiệp văn hóa. Đẩy nhanh lập pháp về văn hóa, xây dựng và hoàn thiện những điều luật

liên quan đến đảm bảo dịch vụ văn hóa công cộng, chấn hưng sản nghiệp văn hóa, quản lý thị trường văn hóa.

- *Hoàn thiện cơ chế bảo đảm chính sách.* Đảm bảo biên độ tăng trưởng trong đầu tư của tài chính công đối với xây dựng văn hóa cao hơn biên độ tăng trưởng trong thu nhập mang tính thông thường của tài chính, nâng cao tỉ lệ thu chi của văn hóa trong thu chi tài chính. Xây dựng ngân sách phát triển văn hóa quốc gia cũng như nối rộng quy mô của các nguồn ngân sách khác và quỹ chuyên ngành liên quan đến văn hóa. Tiếp tục gia tăng thêm 5 năm đối với những chính sách hỗ trợ việc chuyển đổi, cải cách của các đơn vị văn hóa quốc hữu nếu đã hết hạn.

- *Thúc đẩy văn hóa Trung Hoa hướng ra thế giới.* Triển khai giao lưu văn hóa đối ngoại theo nhiều kênh, nhiều hình thức và cấp độ, tham dự rộng rãi vào đối thoại giữa các nền văn minh thế giới, thúc đẩy học tập văn hóa lẫn nhau, tăng cường sức ảnh hưởng của văn hóa Trung Quốc đối với thế giới. Xây dựng các phương thức, phương pháp tuyên truyền đối ngoại mới, tăng cường sự hiểu biết của thế giới về Trung Quốc. Tăng cường việc xây dựng trung tâm văn hóa Trung Quốc và học viện Khổng Tử ở nước ngoài, tổ chức phiên dịch các thành quả học thuật và tác phẩm văn hóa tinh túy ra tiếng nước ngoài. ĐCS Trung Quốc cũng nhấn mạnh đến việc tăng cường vai trò của Hoa kiều trong việc thúc đẩy giao

lưu văn hóa giữa Trung Quốc và các quốc gia khác.

- *Tích cực tiếp thu thành tựu ưu tú của văn hóa bên ngoài.* Kiên trì phương châm “*lấy tôi làm chủ, phục vụ cho tôi*”, học tập và tiếp thu những kinh nghiệm có lợi cho việc tăng cường công cuộc dựng xây văn hóa XHCN của Trung Quốc cũng như những quan điểm và cơ chế quản lý kinh doanh có lợi đối với sự phát triển sự nghiệp văn hóa và sản nghiệp văn hóa. Hội nghị còn nhấn mạnh đến việc thu hút nguồn vốn nước ngoài đầu tư vào sản nghiệp văn hóa theo sự cho phép của pháp luật. Đồng thời cổ vũ các đơn vị văn hóa tiến hành giao lưu với các tổ chức văn hóa mạnh ở nước ngoài, nhằm không ngừng học tập kỹ thuật tiên tiến và kinh nghiệm quản lý.

VIII. XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ NHÂN TÀI VĂN HÓA HÙNG HẬU LÀM CỐT CÁN CHO SỰ NGHIỆP PHÁT TRIỂN VÀ PHỒN VINH VĂN HÓA XHCN

Để thúc đẩy văn hóa XHCN đại phát triển, đại phồn vinh, Hội nghị lần này xác định “*đội ngũ là cơ sở, nhân tài là then chốt*”. Cần phải tôn trọng lao động, tôn trọng nhân tài, tôn trọng sáng tạo, đi sâu thực hiện chiến lược *nhân tài cường quốc*, thiết lập tư tưởng coi nhân tài là tài nguyên số một, quán triệt toàn diện nguyên tắc của Đảng về quản lý nhân tài, đẩy nhanh việc xây dựng đội ngũ nhân tài văn hóa với kết cấu hợp lý và quy mô lớn mạnh.

- *Đào tạo đội ngũ lãnh đạo cao cấp và đội ngũ nhân tài văn hóa chất lượng cao.* Đây được đánh giá là lực lượng trung kiên đối với sự nghiệp xây dựng văn hóa XHCN. Trung Quốc nhấn mạnh xây dựng chế độ chuyên gia hàng đầu về văn hóa, tạo nên đội ngũ giáo sư, chuyên gia và các nhân vật đại diện cho văn hóa dân tộc được nhân dân yêu quý và có tầm ảnh hưởng quốc tế. Tăng cường xây dựng đội ngũ nhân tài chuyên nghiệp cho từng bộ phận, vừa giỏi kinh doanh lại biết quản lý, đạt chuẩn quốc tế để đáp ứng nhu cầu “*đi ra ngoài*” của văn hóa. Không chỉ coi trọng nhân tài trong nước mà Trung Quốc còn chú ý mời gọi nhân tài văn hóa ưu tú từ bên ngoài theo nhiều kênh khác nhau.

- *Tăng cường xây dựng đội ngũ nhân tài văn hóa cấp cơ sở.* Đội ngũ nhân tài văn hóa cơ sở là lực lượng cơ bản đối với việc đẩy mạnh cải cách văn hóa. Cần phải xây dựng quy hoạch phát triển đội ngũ nhân tài này và hoàn thiện các biện pháp chính sách ở các phương diện như bồi dưỡng, đãi ngộ, bảo hiểm cho nhân tài. Coi trọng việc phát hiện và đào tạo nhân tài văn hóa địa phương nhằm đi sâu truyền bá văn hóa dân tộc – dân gian đặc biệt là đối với văn hóa phi vật thể.

- *Tăng cường xây dựng đạo đức và tác phong nghề nghiệp.* Những người làm công tác văn hóa là những người sáng tạo và truyền bá nền văn hóa ưu tú của dân tộc, do vậy họ phải là những

mẫu mực trong việc rèn luyện đạo đức và tu dưỡng bản thân. Cần phải cổ vũ những người làm công tác văn hóa đặc biệt là các chuyên gia, cốt cán đi sâu vào thực tiễn cuộc sống và quần chúng, coi nhân dân như những người thầy của mình, tăng cường sự hiểu biết về đất nước và những trải nghiệm thực địa cũng như tình cảm với quần chúng nhân dân.

IX. TĂNG CƯỜNG VÀ CẢI CÁCH SỰ LÃNH ĐẠO CỦA ĐẢNG ĐỐI VỚI CÔNG TÁC VĂN HÓA, NÂNG CAO TRÌNH ĐỘ KHOA HỌC HÓA NHẪM THÚC ĐẨY PHÁT TRIỂN CẢI CÁCH VĂN HÓA

Hội nghị cho rằng cải cách sự lãnh đạo của ĐCS Trung Quốc đối với công tác văn hóa là sự đảm bảo cơ bản cho việc thúc đẩy đi sâu cải cách văn hóa, cũng là yêu cầu nội tại đối với nhiệm vụ nâng cao năng lực lãnh đạo và tính tiên tiến của tổ chức chính trị này.

- *Gách vác trách nhiệm chính trị thúc đẩy đi sâu cải cách văn hóa.* Đảng ủy và chính quyền các cấp phải coi trọng công tác xây dựng văn hóa trong tương quan toàn cục, đi sâu nghiên cứu tình hình mới, đặc điểm mới của hình thái ý thức và công tác tuyên truyền văn hóa, kịp thời nghiên cứu những vấn đề lớn trong quá trình cải cách văn hóa, tăng cường công tác tư tưởng, nắm vững quyền lãnh đạo trong phát triển cải cách văn hóa. Hội nghị cho rằng trong công tác chính trị của mình, ĐCS Trung Quốc phải đi sâu triển khai giáo dục và học tập hệ thống giá

trị quan XHCN, luôn kiên định lý tưởng XHCN đặc sắc Trung Quốc.

- *Tăng cường xây dựng nhóm lãnh đạo và tổ chức Đảng trong lĩnh vực văn hóa.* Đẩy mạnh xây dựng chính trị tư tưởng ở nhóm lãnh đạo, tăng cường tính nhạy bén chính trị và năng lực phân biệt chính trị, đảm bảo đường hướng chính xác của trận địa văn hóa. Lãnh đạo các cấp cần phải coi trọng công tác văn hóa, gia tăng học tập lý luận văn hóa và nghiên cứu các vấn đề về văn hóa, nâng cao tố chất văn hóa, nỗ lực trở thành những chuyên gia lãnh đạo văn hóa.

- *Kiên toàn cơ chế công tác cùng nhau thúc đẩy xây dựng văn hóa.* Thúc đẩy văn hóa XHCN đại phồn vinh, đại phát triển là trách nhiệm chung của toàn Đảng, toàn dân. Do vậy phải kiên trì lại thể chế và cục diện công tác trong đó Đảng lãnh đạo, các bộ phận phân công trách nhiệm, các lực lượng xã hội tích cực tham gia, hình thành nên một lực lượng lớn mạnh để xây dựng văn hóa.

- *Phát huy tính tích cực sáng tạo văn hóa của quần chúng nhân dân.* Nhân dân là lực lượng hùng hậu nhất của sự nghiệp thúc đẩy văn hóa XHCN đại phát triển, đại phồn vinh. Cần phải kiên trì xây dựng quan điểm quần chúng của chủ nghĩa Mác, tự giác quán triệt đường lối quần chúng của Đảng, tạo ra nhiều “sân khấu” để quần chúng nhân dân trở thành những người dựng xây nền văn hóa XHCN.

Tóm lại, Hội nghị Trung ương lần 6 khóa XVII về đi sâu cải cách văn hóa lần này được đánh giá là một bước tiến lớn trong nhận thức của ĐCS Trung Quốc về công tác văn hóa. Lần đầu tiên Chính phủ Trung Quốc đã dành riêng một Hội nghị để bàn về vấn đề cải cách thể chế văn hóa. Điều này cho thấy vai trò quan trọng của văn hóa trong sự phát triển chung của đất nước ngày càng được ĐCS Trung Quốc đánh giá cao. Nghị quyết Hội nghị này đã đề cập tương đối toàn diện cả chiều rộng và chiều sâu các nội dung của cải cách văn hóa. Cùng với những biến chuyển nhanh của tình hình phát triển kinh tế – xã hội và thay đổi mau lẹ trong quan điểm của ĐCS Trung Quốc về vị trí chiến lược của văn hóa, chúng tôi cho rằng công tác cải cách văn hóa và sự nghiệp xây dựng nền văn hóa XHCN đặc sắc Trung Quốc của quốc gia này sẽ giành được nhiều thành tựu trong thời gian tới. Nghị quyết về *phát triển cải cách văn hóa và xây dựng nền văn hóa XHCN đại phát triển, đại phồn vinh* được cho rằng đã đề cập tương đối toàn diện cả chiều rộng và chiều sâu các nội dung của văn hóa. Chúng tôi cho rằng, cùng với những biến chuyển nhanh trong tình hình phát triển kinh tế - xã hội và thay đổi trong quan điểm của ĐCS Trung Quốc về vị trí chiến lược của văn hóa, Hội nghị Trung ương lần thứ 6 khóa XVII, công tác đi sâu cải cách thể

chế văn hóa và xây dựng nền văn hóa XHCN đặc sắc Trung Quốc sẽ giành được nhiều thành tựu trong thời gian tới.

CHÚ THÍCH:

(1) “Hai phục vụ”: *Vì nhân dân phục vụ, vì chủ nghĩa xã hội phục vụ*; “Song bách”: *Trăm hoa đua nở, trăm nhà đua tiếng*

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. 中央关于深化文化体制改革的决定(全文), http://news.sina.com.cn/c/2011-10-26/001923361344_4.shtml, 10/2011
2. 中国共产党第十七届中央委员会第六次全体会议公报, <http://cpc.people.com.cn/GB/64093/64387/15939606.html>, 10/2011
3. 什么是“双百”、“二为”方针? <http://cpc.people.com.cn/GB/64156/64157/4418502.html>
4. Hội nghị Trung ương 6 khóa XVII Đảng Cộng sản Trung Quốc xem xét thông qua quyết định về sâu sắc cải cách thể chế văn hoá, <http://vietnamese.cri.cn/421/2011/10/18/1s162863.htm>, 10/2011
5. Hội nghị Trung ương lần thứ 6 Khóa XVII Đảng Cộng sản Trung Quốc: Đẩy mạnh cải cách thể chế văn hóa, thúc đẩy nền văn hóa XHCN đại phát triển, đại phồn vinh, <http://www.baomoi.com/Home/DoiNoi-DoiNgoai/www.cpv.org.vn/Hoi-nghi-Trung-uong-lan-thu-VI-Khoa-17-Dang-Cong-san-Trung-Quoc/7196247.epi>, 10/2011

